

*Бевська М. Я., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Кулик Р.Р.*

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Прийняття управлінських рішень з оптимізації процесу відтворення матеріальних ресурсів передбачає розрахунок показників ресурсної оцінки, що є комплексними характеристиками ефективності їх платоспроможності. Такі показники можуть відображати як ефективність використання матеріальних ресурсів у цілому, так і окремих функціональних груп чи окремих елементів матеріальних ресурсів. Вони є порівняльно-розрахунковими та мають вигляд коефіцієнтів.

Організаційно-економічна значимість та структура показників ефективності використання ресурсного потенціалу в цілому залежить від етапів життєвого циклу підприємства і змінюється відповідно до вимог та характеристик даного процесу [3.]. Наприклад, на етапі організації підприємства важливим є ріст ліквідності ресурсів, отже організаційно необхідним є оптимальне співвідношення та перерозподіл матеріальних і фінансових ресурсів підприємства.

На етапі спаду першочерговим завданням рентабельного використання окремих видів ресурсів є обґрунтування напрямків розподілу прибутку з метою оптимізації структури ресурсного потенціалу.

Крім показників ефективності відтворення та ефективності використання матеріальних ресурсів. Варто доповнювати показниками фінансової стійкості підприємства та показники ліквідності ресурсів,. Що дозволяє оптимізувати структуру ресурсного потенціалу та взаємозв'язки між елементами окремих видів ресурсів і міжресурсні співвідношення.

Економічна оцінка ефективності використання ресурсів залежить від таких факторів:

- обсяг, структура та виробнича необхідність ресурсів;
- обсяг господарської діяльності;
- сума фінансових результатів;
- рентабельність використання окремих видів ресурсів;
- показники стану відтворення та ефективності використання основних засобів.

Показники ефективності використання матеріальних ресурсів будуть визначатися такими факторами як:

- обсяг та структура товарної реалізації;
- територіальне розміщення підприємства;

- товарна насиченість внутрішньо-регіонального ринку;
- купівельна спроможність на ринку товарів та послуг;
- конкурентоспроможність як окремих видів товарної реалізації, так і підприємства в цілому.

Важливим є вирішення методологічно-інформаційної проблеми розрахунку та порівняння показників ефективності використання ресурсного потенціалу для окремих організаційних рівнів і господарських систем (окреме підприємство, організація підприємств, об'єднання підприємств, галузь, територія) [1.].

Оцінку ефективності використання матеріальних ресурсів доцільно проводити за календарний період роботи, часова характеристика якого відображається хронологічною моделлю та динамічним рядом. Для розрахунків доцільно використовувати як вартість матеріальних затрат та відповідних їм ресурсів (затратний метод), так і вартість окремих видів ресурсів, зокрема матеріальних ресурсів (ресурсний метод).

Для окремих елементів матеріальних ресурсів варто розраховувати як абсолютні та відносні показники ефективності їх використання. Наприклад, ефективність використання товарних ресурсів характеризують показники швидкості товарного обігу (у днях обороту, в разях обороту), відповідність фактичних і нормованих значень товарних запасів.

Ефективність використання основних засобів значною мірою залежить від ефективності їх відтворення, що характеризується коефіцієнтами зносу, оновлення, вибуття основних засобів. Дані показники певною мірою залежать від видової, технологічної та інших видів структур основних засобів. Їх можна використовувати для порівняльних характеристик швидкості відтворення ресурсів.

Оцінку ефективності використання основних засобів доцільно поєднувати з оцінкою ефективності відтворення трудових ресурсів, обґрунтування потреби у фінансових ресурсах для виконання виробничої програми підприємства.

Підвищити достовірність оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів на підприємстві можна за рахунок [2.].:

- визначення комплексних інтегрованих показників ефективності, що враховують як вартість витрачених ресурсів, так і обсяг господарської діяльності та фінансовий результат (наприклад, для оцінки ефективності використання основних засобів інтегрований показник буде моделювати вплив фондодідачі та фондорентабельності);
- визначення впливу факторів на зміну показників ефективності та формування багатofакторної моделі взаємозв'язку, з метою реалізації принципу системності в оцінці ефективності.

Ефективність використання матеріальних ресурсів є тільки важливою складовою, що визначає ресурсові дачу підприємства та комплексно забезпечує рентабельність господарсько-фінансової діяльності.

Список використаної літератури:

1. Іванюта П.В. Управління ресурсами і витратами: [навч. посіб.] / [П.В. Іванюта, О.П. Лугівська]. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 320 с.
2. Романчук К.В. Матеріальні ресурси як об'єкт бухгалтерського обліку / К.В. Романчук // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2(20).- 2011. С.423-428.
3. Рудюк Г.Г. Активи підприємства – питання визначення, класифікації, складу та розміщення їх у балансі / Г.Г. Рудюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Серія: Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – № 6. – С. 104 – 110.

Бибик М.П., магістрант ТНЕУ,

науковий керівник: к.е.н., доцент. Серединська В.М.

КОНТРОЛІНГ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки більшість підприємств для зменшення негативного впливу змін зовнішнього середовища використовують таку сучасну технологію управління, як контролінг. Контролінг дозволяє вчасно виявити загрози та можливості, що виникають у зовнішньому середовищі та розробити рекомендації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Крім того, контролінг спрямований на виявлення та ліквідацію проблемних моментів у процесі діяльності підприємства, а отже його можна використовувати у сфері управління персоналом з метою підвищення соціальної та економічної ефективності даного процесу.

Вивчення літератури дає можливість стверджувати, що методичні аспекти контролінгу персоналу як важливого ресурсу підприємства, недостатньо розроблені і не систематизовані. На підприємствах використовуються лише певні інструменти контролінгу персоналу, оскільки відсутній єдиний концептуальний підхід щодо визначення його сутності, а отже використання даної технології не може носити комплексний, системний характер.

З проблемою визначення сутності контролінгу персоналу пов'язані роботи вітчизняних і зарубіжних вчених. Згідно з думкою О. Гасило, контролінг – це система призначена для інформаційно-методологічної підтримки прийняття управлінських рішень та координації діяльності різних підрозділів і працівників підприємств для досягнення загальних цілей підприємства [3].

На думку С. Ковальова, контролінг у системі управління персоналом організації ставить за мету підтримку планування, управління, контролю